

Dato: 23. september 2022

Sags ID: SAG-2022-04831
Dok. ID: 3255791

E-mail: THJE@kl.dk
Direkte: 3370 3466

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 8

Kystlinjen

Baggrund

Kystlinjen er af stor betydning for den offentlige forvaltning og den private ejendomsret. Men kysten bevæger sig, og skal derfor vedligeholdes i diverse registre, og data skal opdateres. Dette notat handler om definitioner, ansvar og anvendelser af kystlinjen i forvaltningsmæssige opgaver.

Kystlinjens placering har betydning for en lang række planlægningsmæssige forhold. Eksempelvis kan nævnes følgende:

- Ejerskab. Matrikler der grænser op til kystlinjen vil blive påvirket hvis kystlinjen flytter sig. Staten er ejer af arealer udenfor kystlinjen.
- Økonomi. Der betales skat i henhold til grundareal og dette areal kan ændres som følge af en ændret kystlinje.
- Byudvikling. Kystbeskyttelseslinjen har betydning for regulering af byggeri i kystnære zoner.
- Byggeri. Ændring i grundarealet vil have betydning for bebyggelsesprocenten og dermed hvor meget byggeri der må findes på grunden.
- Flere typer af naturbeskyttelses-, strandbeskyttelses- og klitfredningslinjer.

Arbejdsspørgsmål

Følgende arbejdsspørgsmål er stillet op:

- Hvordan defineres en kystlinje?
- Hvem registrerer kystlinjen?
- Findes der flere udgaver af kystlinjen i forskellige GIS-lag?
- Hvordan opdateres kystlinjen og hvor ofte?
- Hvad sker der når kystlinjen opdateres (hvordan påvirker det ejerskab, økonomi, byggeri mv.) – hvem orienteres og hvilke systemer opdateres?

Input

På baggrund af de opstillede arbejdsspørgsmål er der taget kontakt og skaffet input fra følgende

- SDFI. Telefonmøde med Esben Taudorf Nørmark 27/9-22
(*Esben, SDFI*)
- Kystdirektoratet. Skriftlige input fra Thorsten Piontkowitz 5/10-22
(*Thorsten, Kystdirektoratet*)
- Geodatastyrelsen. Videomøde med Jørgen Skrubbeltrang og Martin Engsig 14/10-22
(*Jørgen + Martin, GST*)

Desuden er der anvendt input fra relevante artikler jf. listen sidst i notatet.

Dato: 23. september 2022

Sags ID: SAG-2022-04831
Dok. ID: 3255791

E-mail: THJE@kl.dk
Direkte: 3370 3466

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 8

Resultater af undersøgelsen

Definition af kystlinjen

Kystlinjen er defineret i GeoDanmark regi. GeoDanmark arbejder med en kystlinje og en havneafgrænsning (*Esben, SDFI*)

Specifikationer af kystlinje i GeoDanmark kan ses her [GeoDanmarkSpec6.0.1DK - 3.6.7 Kyst](#). Kyst registreres ved skønnet naturligt forekommende grænse mellem hav og land som den ses i billedet (flyfoto). I det følgende bruges begrebet "kystlinjen" om den kystlinje der følger af GeoDanmarks specifikation, og er tegnet på baggrund af seneste flyfoto.

Nedenstående eksempler viser, hvordan kystlinjen præsenteres i Arealinformation på Danmarks Miljøportal.

7. Eksempler

BLÅ=Kyst
RØD-STIPLET=Hofde
RØD=Havn med 'havntype'='Kyst'

Fig. 1: De næste tre billeder er Kyst med Hofde.

Fig. 2: Stor Havn med en Kyst indeni.

Dato: 23. september 2022

Sags ID: SAG-2022-04831
Dok. ID: 3255791

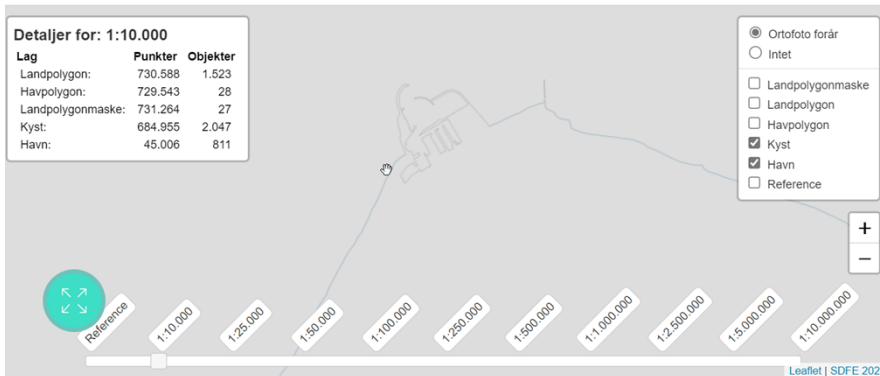
E-mail: THJE@kl.dk
Direkte: 3370 3466

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 8

Registrering af kystlinjen

Det er SDFI, der officielt står for at fremstille Landpolygoner, Havpolygoner og Kystlinjen. Landpolygonen fra SDFI er baseret på kyst og havn (havnetype=kyst) fra GeoDanmark <https://dataforsyningen.dk/labs/3667>

Den matrikulære kystlinje

Ud over GeoDanmark kystlinjen anvendes (i Geodatastyrelsen) betegnelsen "den matrikulære kystlinje", som er den kystlinje, der er defineret af matriklernes afgrænsning mod vandet. I Danmark findes der ca. 28.000 ejendomme som har afgrænsning mod vandet og ca. 7.300 km matrikelskel mod vand (*Jørgen + Martin, GST*)

Illustrationen viser hvordan kystlinjen (rød) kan afvige fra den matrikulære afgrænsning (blå) mod kysten – både positivt og negativt.

Kystlinjen bliver jævnlgt opdateret, hvilket resulterer i at der i forskellige GIS-lag og -værktøjer kan findes kystlinjer i forskellige udgaver. Forskelle kan eksempelvis skyldes hvis der er sket erosion eller der modsat er sandfodret eller bygget i f.eks. havnebassinerne. Ud over fysiske ændringer er der også en udvikling i detaljeringsgraden: jo mere detaljeret du måler, jo længere bliver kystlinjen (*Thorsten, Kystdirektoratet*)

Kortlag der afhænger af kystlinjen

Der findes forskellige kortlag som er helt eller delvist afledt af eller relateret til kystlinjen. Nedenfor er vist eksempler.

Navn	Matriklen
Eksempel	
Beskrivelse	<p>Matrikelkortet er et juridisk oversigtskort, der viser beliggenheden af registrerede ejendomsgrænser. Labile ejendomsgrænser mod søterritoriet udgøres af ca. 7.350 km skel i matrikelkortet. Store dele af den danske kyst er forandret af naturlig påvirkning, hvor nogle ejendomme har mistet jord ved naturlig fraskylning, mens andre ejendomme er vokset som følge af naturlig tilvækst fra havet. Der forekommer derfor tydelige forskelle mellem kystlinjen i matrikelkortet og den fysiske kystlinje på stedet.</p> <p><i>Kilde: Forsøgsprojekt med forbedring af matrikelkortet langs kysten, Geodatastyrelsen, september 2019</i></p>

Dato: 23. september 2022

Sags ID: SAG-2022-04831
Dok. ID: 3255791

E-mail: THJE@kl.dk
Direkte: 3370 3466

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 8

Oprindelse og kvalitet	Matrikelkortet ajourføres dagligt som et led i registreringen af matrikulære ændringer, hvor de praktiserende landinspektører fremsender målinger til nye og allerede eksisterende skel.
Kilde	Geodata-info - Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur Dataforsyningen

Dato: 23. september 2022

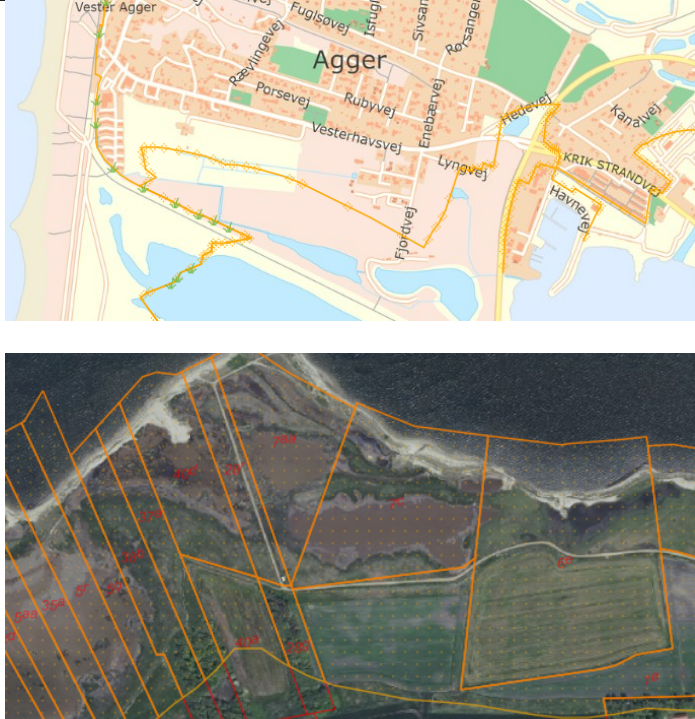
Sags ID: SAG-2022-04831
Dok. ID: 3255791

E-mail: THJE@kl.dk
Direkte: 3370 3466

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 8

Navn	Kystnærhedszonen
Eksempel	 <p>Danmarks Arealinformation (miljoportal.dk)</p>
Beskrivelse	Kystnærhedszonen omfatter "landzonerne" og "sommerhusområderne" i kystområderne. Kystområderne omfatter et areal på ca. 3 km fra kystlinjen.
Oprindelse og kvalitet	FOT suppleret med Matrikelkortet og ortofoto. Den oprindelige kystnærhedszone er digitaliseret amt for amt og opdateres ikke.
Kilde	Geodata-info - Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering

Navn	Strandbeskyttelseslinje og klitfredningslinje
Eksempel	 <p>Danmarks Arealinformation (miljoportal.dk)</p>

Beskrivelse	Strandbeskyttelseslinjen omfatter strandbredden og arealet op til 300 meter bag strandbredden - i sommerhusområder dog kun 100 meter eller mindre. Klitfredningslinjen ligger i åbne landskaber typisk 300 m fra kysten og i bebyggede områder typisk 100 m eller mindre fra kysten.
Oprindelse og kvalitet	Ajournføres pbga matrikelkortet, udpeget efter arbejdet af Strandbeskyttelseskommissionen og håndhæves efter sidste version af Lov om naturbeskyttelse §15, lov nr. 884 af 18. august 2004 og Lovbekendtgørelse nr. 993 af 24. september 2009. Oprindeligt digitaliseret efter mange forskellige målestoksforhold afhængigt af detaljeringsbehovet, dog er mest gennemgående brugt 4 cm kort.
Kilde	Geodata-info - Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering

Dato: 23. september 2022

Sags ID: SAG-2022-04831
Dok. ID: 3255791

E-mail: THJE@kl.dk
Direkte: 3370 3466

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 6 af 8

Opdatering af kystlinjelag

SDFI registrerer kystlinjen i faste tidsintervaller (hvert femte år i et fast "rul" fordelt på fem områder i Danmark), men kystlinjen kan også opdateres ved behov fx hvis der er sket større ændringer som følge af skred af klinger, sandfordring eller lign. Ved opdateringer gemmes en historisk version. Der er fuld historik i GeoDanmark-data så man kan se hvordan kystlinjen var defineret år tilbage. (Esben, SDFI)

SDFI laver satellitmålinger hver uge og man kan her følge kystlinjen:
<https://dataforsyningen.dk/labs/3645>.

Konsekvenser af ændringer i kystlinjen

Matrikelkortet

Kystlinjen i matrikelkortet er et ejendomsretligt objekt, der bliver fastlagt efter matrikulære regler. Dette medfører blandt andet, at kystlinjen i matrikelkortet kun bliver opdateret på initiativ af den enkelte ejendomsejer, som også skal afholde udgifterne forbundet hermed. Samtidig er ejere af kystejendomme ikke forpligtiget til at få matrikelkortet berigtiget.

Geodatastyrelsen har gennemført forsøg i to kommuner for at undersøge muligheden for at foretage en hyppigere og mere gennemgribende opdatering af den matrikulære afgrænsning mod kysten. Det viste sig meget tids- og omkostningstungt at gennemføre en generel berigtigelse af matriklerne langs kysten og nogle lodsejere havde ingen interesse i at få en sådan gennemført.

Geodatastyrelsen har også undersøgt om der kan gennemføres en administrativ opdatering af matrikelkortet ud fra opdaterede kystlinjekort, men dette vil kræve en lovændring.

Ejendomsvurdering og byggeret

Hvor kystlinjen indrykkes på baggrund af erosion eller udvides som følge af fordring, vil der ske en ændring af landareal. Dette kan påvirke grundværdien samt muligheden for at bygge på grunden. Ansvar for en

opdatering af matrikulært areal vurderes at ligge hos grundejeren selv, se ovenstående afsnit.

Bygningsregister

Bygninger nær kysten opdateres i BBR når de opføres eller ændres, og ikke på baggrund af kystlinjen. Der sker således ikke automatisk en opdatering i BBR i tilfælde hvor bygninger går tabt som følge af kystændringer.

Beskyttelseslinjer

Strandbeskyttelseslinjer og klitfredningslinjer er tidligere fastlagt og påvirkes ikke af ændringer i kystlinjen. I forbindelse med matrikulære arbejder sikrer Kort & Matrikelstyrelsen, at oplysningerne om strandbeskyttelse og klitfredning ajourføres i matrikelregisteret og på matrikelkortet, så bestemmelserne altid er i overensstemmelse med den aktuelle ejendomssituation. Tingbogen, kommunen og landinspektøren modtager besked fra Kort & Matrikelstyrelsen om ændringerne [strandfolder.pdf \(gst.dk\)](#)

Risikokortlægning

Kystdirektoratets skades- og risikovurderinger opdateres hvert 6. år som følge af reglerne i Oversvømmelsesdirektivet, og senest i forbindelse med Kystplanlægger. Førstnævnte foregår i faste rul, hvor den nyeste kystlinje bruges, men opdateres ikke automatisk i forbindelse med opdateringer i kystlinjelaget (*Thorsten, Kystdirektoratet*)

Opsamling

Kystlinjen fastlægges efter specifikationer i GeoDanmark og opdateres af SDFI mindst hvert 5. år, i et rul med 1/5 af landet hvert år. På baggrund af tidligere kystlinjer er der skabt flere betydende administrative kort som ikke automatisk opdateres. Den matrikulære kystlinje opdateres kun på lodsejers initiativ og vil i så fald blive fastlagt på baggrund af en fysisk opmåling. Kystnærhedszonen, strandbeskyttelseslinjen og klitfredningslinjerne opdateres ikke i relation til ændringer af kystlinjen. Risikokortlægningen som foretages af Kystdirektoratet foretages hvert 6. år, og i den forbindelse anvendes den opdaterede kystlinje.

Dato: 23. september 2022

Sags ID: SAG-2022-04831
Dok. ID: 3255791

E-mail: THJE@kl.dk
Direkte: 3370 3466

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 7 af 8

Artikler

Kystopmåling: Data til klimatilpasning

Geoforum, september 2021

Niels K. Kvistgaard og René W. Pedersen, Kystdirektoratet

[Kystopmåling: Data til klimatilpasning - Issuu](#)

De foranderlige kyster

Geoforum, oktober 2016

Line Hvingel, Geoforum

<https://collectiveimpact.dk/wp-content/uploads/2021/05/De-foranderlige-kyster.pdf>

En datadrevet fastlæggelse af kystlinjen

Kortdage 2020

Jesper Sejberg Christiansen, Landinspektørfirmaet LE34

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwiWztrUztf6AhXyQ_EDHQVVCzMQFn0ECAkQAQ&url=https%3A%2F%2Fjournals.aau.dk%2Findex.php%2Fgfp%2Farticle%2Fdownload%2F6269%2F5531%2F19557&usq=AOvVaw1IJHdBdv2PtadrbNokAky7

Opfinder metode til opmåling af kyster

KEA - Københavns Erhvervsakademi, juli 2020

[Opfinder metode til opmåling af kyster - Københavns Erhvervsakademi \(kea.dk\)](#)

Labile kystskel

Geodatastyrelsen, september 2020

Jørgen Skrubbeltrang og Martin Haller Engsig, Ejendomme og Jura, GST

[Labile kystskel \(gst.dk\)](#)

Matrikelkortet – hvordan kan kystskel forbedres til anvendelse i ikke-matrikulær sammenhæng?

Landinspektøren 4 2019

Martin Haller Engsig og Jørgen Skrubbeltrang, Geodatastyrelsen

[matrikelkortet-hvordan-kan-kystskel-forbedres-til-anvendelse-i-ikke-matrikulaer-sammenhaeng.pdf \(gst.dk\)](#)

Forsøgsprojekt med forbedring af matrikelkortet langs kysten

Geodatastyrelsen, september 2019

[Microsoft Word - Forside_3.docx \(gst.dk\)](#)

Dato: 23. september 2022

Sags ID: SAG-2022-04831

Dok. ID: 3255791

E-mail: THJE@kl.dk

Direkte: 3370 3466

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 8 af 8